Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Фізико-технічний інститут

КРИПТОГРАФІЯ КОМП'ЮТЕРНИЙ ПРАКТИКУМ №1

Експериментальна оцінка ентропії на символ джерела відкритого тексту

Виконали: ФБ-31 Аль-Фітурі Асія ФБ-31 Гриб Вероніка

Мета роботи:

Засвоєння понять ентропії на символ джерела та його надлишковості, вивчення та порівняння різних моделей джерела відкритого тексту для наближеного визначення ентропії, набуття практичних навичок щодо оцінки ентропії на символ джерела.

Порядок виконання роботи

- 1. Написати програми для підрахунку а) частот букв і b) частот біграм в тексті, а також підрахунку с) H1 та H2 за безпосереднім означенням. Підрахувати частоти букв та біграм, а також значення H1 та H2 на довільно обраному тексті російською мовою достатньої довжини (щонайменше 1Мб), де імовірності замінити відповідними частотами. Також одержати значення H1 та H2 на тому ж тексті, в якому вилучено всі пробіли.
- А) частота букв
- 1. Частота літер

Частота окремої літери обчислюється як відношення кількості появ цієї літери до загальної кількості літер у тексті

$$P(l) = \frac{f(l)}{n}$$

Дані збереглись а табличці

Розмір: 1.07 МБ

Готово: створено 5 таблиць у crypto_5tables.xlsx

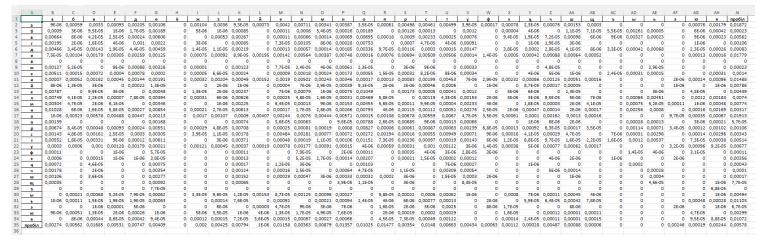
Частота літери з пробілами

	Α	В		С	
1	Літера	Кількість	L	łастота	
2	пробіл	172157	0	,166875	
3	О	95774	0	,092835	
4	a	74368	0	,072086	
5	e	73361		0,07111	
6	И	53873		0,05222	
7	н	52690	0	,051073	
8	Т	51049	0	,049483	
9	С	44734	0	,043361	
10	Л	43373	0	,042042	
11	p	43076	0	,041754	
12	В	41001	0	,039743	
13	К	31695	0	,030723	
14	M	27873	0	,027018	
15	Д	25559	0	,024775	
16	у	24698		0,02394	
17	п	21472	0	,020813	
18	Г	18252	0	,017692	
19	Ь	16945	0	,016425	
20	я	16841	0	,016324	
21	ы	14150	0	,013716	
22	3	13902	0	,013475	
23	б	13350		0,01294	
24	ч	11986	0	,011618	
25	й	10369	0	,010051	
26	ж	837	1	0,008114	1
27	ш	812	1	0,007872	2
28	x	737	9	0,007153	3
29	ю	522	3	0,005063	3
30	ц	375	3	0,003638	3
31	э	282	7	0,00274	ļ
32	щ	223	3	0,002164	ļ
33	ф	105	0	0,001018	3
34	ъ	14	9	0,000144	ļ
25					

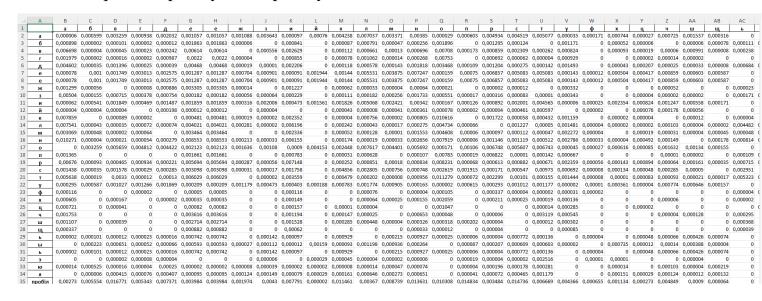
Частота літерів без пробілів

4	Α	В	С	
1	Літера	Кількість	Частота	
2	0	95774	0,11143	
3	a	74368	0,086525	
4	e	73361	0,085353	
5	И	53873	0,06268	
6	н	52690	0,061303	
7	Т	51049	0,059394	
8	С	44734	0,052047	
9	Л	43373	0,050463	
10	р	43076	0,050118	
11	В	41001	0,047703	
12	К	31695	0,036876	
13	M	27873	0,032429	
14	Д	25559	0,029737	
15	у	24698	0,028735	
16	п	21472	0,024982	
17	Γ	18252	0,021236	
18	ь	16945	0,019715	
19	я	16841	0,019594	
20	ы	14150	0,016463	
21	3	13902	0,016175	
22	б	13350	0,015532	
23	ч	11986	0,013945	
24	й	10369	0,012064	
25	ж	8371	0,009739	
26	ш	8121	0,009449	
27	x	7379	0,008585	
28	ю	5223	0,006077	
29	ц	3753	0,004367	
30	э	2827	0,003289	
31	щ	2233	0,002598	
32	ф	1050	0,001222	
33	ъ	149	0,000173	
34				

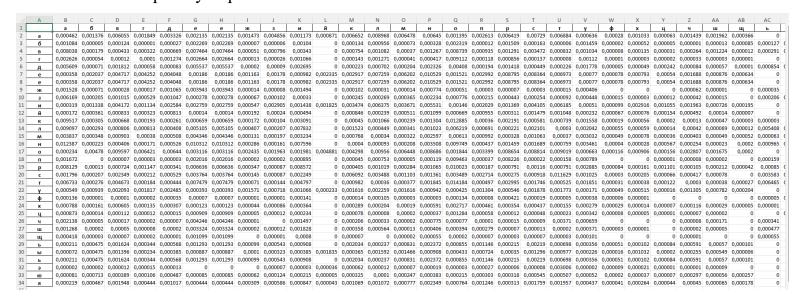
Біграми які перетинаются з пробілом

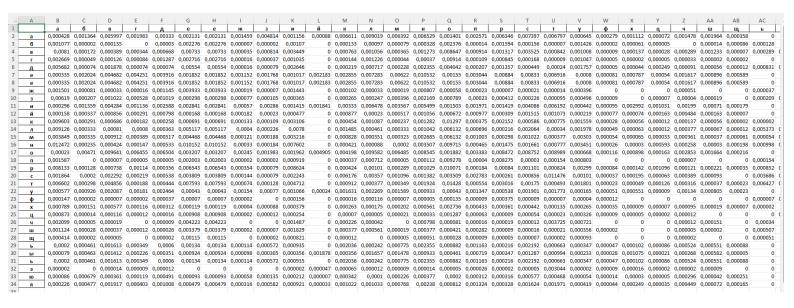
біграма з пробілу без перетену

без пробілу перетин

без пробілу без перетену

$$H(Z) = -\sum_{i=1}^{n} p_i \log p_i.$$

Обчислюємо ентропію символів за формулою:

$$R = 1 - \frac{H_{\infty}}{H_0}$$

Надлишковість:

A	ט	C	
Метрика	пробілам	ез пробілі	В
H1	4,452091	4,452091	
R1	0,117418	0,109582	
Н2 (перети	3,96747	4,138175	
R2 (перети	0,213489	0,172365	
Н2 (без пе	3,967347	4,138428	
R2 (без пе	0,213514	0,172314	

2. За допомогою програми CoolPinkProgram оцінити значення H (10), H (20) , H (30)

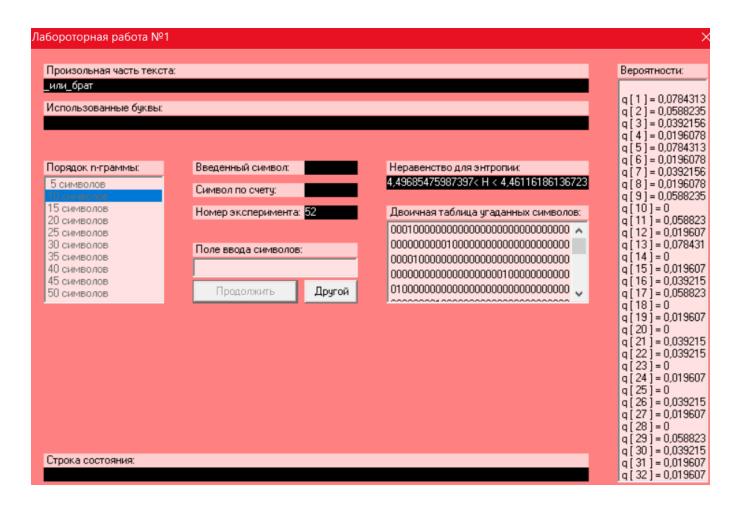
Hадлишковість джерела відкритого тексту (мови) дорівнює $R=1-\frac{H_{\infty}}{H_0}$ і характеризує величину можливого ущільнення тексту деякою схемою кодування символів без втрати його змісту.

 $H\infty$ — це ентропія «нескінченного порядку» (умовна ентропія, яку оцінюють через експеримент з n-грамами, наприклад H(10),H(20),H(30)

H0=log2m, де m — кількість символів в алфавіті (для російської мови без пробілу ≈ 32 , з пробілом ≈ 33).

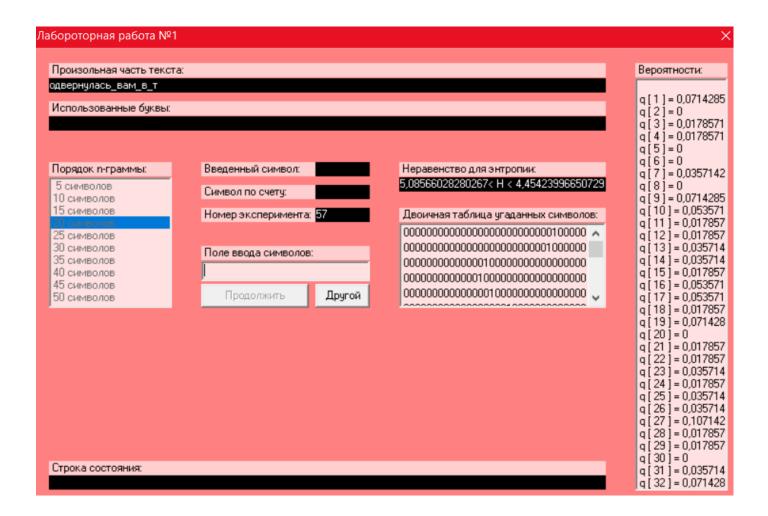
H(10)

Ентропія 4,4968 < H < 4,4611

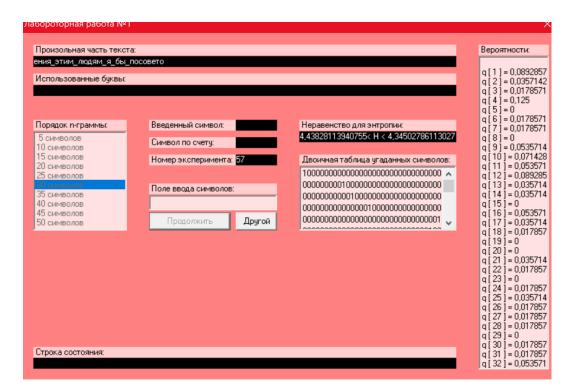

H(20)

Ентропія 5,0856 < H < 4,4542

H(30) Ентропія 4,4382 < H < 4,3450

Порядок п-грам	Ентропія (Н)	Надлишковість (R)
10 символів	4.4611 < H < 4.4968	0.110 < R < 0.116
20 символів	4.4542 < H < 5.0856	0.000 < R < 0.117
30 символів	4.3450 < H < 4.4382	0.120 < R < 0.138

Висновок

У роботі на основі книги російською мовою підраховано частоти літер і біграм для двох варіантів (з пробілом/без пробілу) та побудовано матриці біграм з перетином і без, що загалом дало 7 таблиць результатів. За програмою *CoolPinkProgram* отримано оцінки умовної ентропії H(n) та на їх основі обчислено надлишковість за формулою R=1–H\H0

H0= log2 33 це приблизно 5.044